

УДК 343.125

ДО ПРОБЛЕМИ ПРАВ ПІДОЗРЮВАНОВОГО В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ: МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

М. Гузела

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, Львів, Україна, 79000,
e-mail: mhuzela@gmail.com*

Досліджено проблему правового статусу підозрюваного в кримінальному провадженні в контексті стандартів, закріплених у нормах міжнародно-правових актів, визнаних Україною. Оскільки чинний Кримінальний процесуальний кодекс України закріплює підозрюваного як єдиного суб'єкта кримінального провадження, щодо якого провадиться кримінальне переслідування на стадії досудового розслідування, то, враховуючи пріоритет положень міжнародно-правових актів, ратифікованих Верховною Радою України, над нормами національного кримінального процесуального законодавства, предметом ретельного наукового аналізу постає проблема забезпечення прав підозрюваного на основі міжнародних стандартів.

Визначено, що забезпечення прав підозрюваного в контексті міжнародних стандартів регламентується нормами міжнародно-правових актів, які, зокрема, містять основні ознаки підозри, а також гарантії існування необхідного мінімального об'єму процесуальних прав підозрюваного, що становлять його процесуальний статус.

Ключові слова: кримінальне провадження, суб'єкти кримінального провадження, підозрюваний, права підозрюваного, міжнародні стандарти.

Україна сьогодні переживає період комплексного реформування кримінального та кримінального процесуального законодавства з огляду на його відповідність до європейських та міжнародних стандартів. Логічним результатом діяльності нашої держави на цьому шляху є закріплення пріоритету положень міжнародно-правових актів, ратифікованих Україною, над нормами національного кримінального процесуального законодавства. Цим обумовлюється необхідність ретельного вивчення норм (стандартів) міжнародно-правових актів у галузі забезпечення прав і свобод особи під час здійснення такої особи в кримінальному переслідуванні, в тім числі, у процесі залучення такої особи в кримінальний процес як підозрюваного. Варто зазначити, що чинний Кримінальний процесуальний кодекс України закріплює підозрюваного як єдиного суб'єкта кримінального провадження, щодо якого триває кримінальне переслідування в стадії досудового розслідування. Саме тому предметом ретельного наукового аналізу постає проблема забезпечення прав підозрюваного в контексті стандартів, закріплених у нормах міжнародно-правових актів, визнаних Україною.

Основними фундаментальними міжнародно-правовими актами, й якими закріплено основні принципи забезпечення прав людини, в тім числі і у сфері кримінального провадження, є насамперед Загальна декларація прав людини і Міжнародний пакт про громадянські та політичні права [3; 8]. Однак більш деталізовано і ґрунтовно принципи забезпечення прав особи були розвинуті в багатьох інших міжнародно-правових актах, які були схвалені в подальшому і стосуються підозрюваних, обвинувачених, засуджених у кримінальному провадженні. До таких міжнародно-правових актів доцільно віднести, зокрема:

– Конвенцію про захист прав людини й основоположних свобод від 4 листопада 1950 року (м. Рим) та протоколи до неї, ратифікована Верховною Радою України 17.07.1997 року [12];

– Декларацію про захист усіх осіб від катувань і інших жорстоких, нелюдських і таких, що принижують гідність видів поводження та покарання, схвалена резолюцією №3452 Генеральної Асамблеї ООН від 9 грудня 1975 року;

– Мінімальні стандартні правила поводження з ув'язненими, прийняті на першому Конгресі ООН зі запобігання злочинності (Женева, 1955 року), схвалені резолюціями Економічної та Соціальної Ради №663 від 31 липня 1957 року, та №2076 від 13 травня 1977 року;

– Кодекс поведінки посадових осіб з підтримання правопорядку, схвалений резолюцією №34/169 Генеральної Асамблеї ООН від 17 грудня 1979 року;

– Принципи медичної етики, що стосуються до робітників охорони здоров'я, зокрема лікарів, в захисті ув'язнених або затриманих осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських і таких, що принижують гідність видів поводження та покарання, прийняті резолюцією №37/194 Генеральної Асамблеї ООН від 18 грудня 1982 року;

– Конвенцію проти катувань і інших жорстоких, нелюдських і таких, що принижують гідність видів поводження та покарання, схвалена та відкрита для підписання, ратифікації й приєднання резолюцією №39/46 Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1984 року;

– Заходи, що гарантують захист прав засуджених до смертної кари, схвалені резолюціями Економічної та Соціальної Ради №1984/50 від 25 травня 1984 року;

– Основні принципи застосування сили та вогнепальної зброї посадовими особами з підтримання правопорядку, прийняті восьмим конгресом ООН зі запобігання злочинності та поводження з правопорушниками (Гавана, 27 серпня – 7 вересня 1990 року);

– Основні принципи, що стосуються ролі юристів, прийняті восьмим Конгресом ООН зі запобігання злочинності й поводженню з правопорушниками (Гавана, 27 серпня – 7 вересня 1990 року);

– Основні принципи поводження з ув'язненими, прийняті та проголошені резолюцією №45/111 Генеральної Асамблеї ООН від 14 грудня 1990 року;

– Правила Організації Об'єднаних Націй, що стосуються захисту неповнолітніх осіб, позбавлених волі, прийняті резолюцією №45/113 Генеральної Асамблеї ООН від 14 грудня 1990 року;

– Керівні принципи, що стосуються ролі осіб, які здійснювали судове переслідування, прийняті восьмим Конгресом ООН зі запобігання злочинності й поводження з правопорушниками (Гавана, 27 серпня – 7 вересня 1990 року);

– Мінімальні стандартні правила Організації Об'єднаних Націй щодо заходів, не пов'язаних з тюремним ув'язненням (Токійські правила), прийняті резолюцією №45/110 Генеральної Асамблеї ООН від 14 грудня 1990 року;

– Керівні принципи Організації Об'єднаних Націй для запобігання злочинності серед неповнолітніх (Ер-ріядські керівні принципи), прийняті та проголошені резолюцією №45/112 Генеральної Асамблеї ООН від 1 грудня 1990 року;

– Декларація основних принципів правосуддя для жертв злочинів та зловживання владою, прийнята резолюцією №4034 Генеральної Асамблеї ООН від 1 грудня 1990 року.

Вважаємо за необхідне спробувати проаналізувати певні сутнісні характеристики, які б визначали стандарти забезпечення прав підозрюваного,

враховуючи норми деяких зі зазначених вище міжнародно-правових актів, ратифікованих Україною, а також дослідити стан закріплення цих стандартів у чинному кримінальному процесуальному законодавстві України.

Не зайвим буде зазначити, що до дослідження проблеми підозри та процесуального статусу підозрюваного зверталися багато представників кримінальної процесуальної науки. Зокрема, підґрунтям для подальших досліджень стали наукові пошуки багатьох учених-процесуалістів, які більшою чи меншою мірою охоплюють питання інституту підозри в кримінальному провадженні. Передусім, це праці С. Альперта, В. Божьева, М. Пастухова, Л. Кокорева, С. Бекешко, Є. Матвієнко, Б. Денежкіна, А. Гриненко, Г. Кожевнікова, С. Шумиліна, Д. Кудинова, А. Михайленка, Р. Назаренка та багатьох інших.

Важливою гарантією захисту від необґрунтованого кримінально-процесуального примусу та безпідставного обвинувачення є закріплення в нормах чинного кримінального процесуального законодавства України такого суб'єкта, як підозрюваний у процесі здійснення кримінального провадження і наділення його відповідним процесуальним статусом. Більше того, підозрюваний відповідно до чинного КПК України є єдиним суб'єктом, щодо якого відбувається кримінальне переслідування в стадії досудового розслідування через повідомлення про підозру у вчиненні ним кримінального правопорушення. З моменту повідомлення про підозру до підозрюваного можуть бути застосовані заходи забезпечення кримінального провадження (зокрема, запобіжні заходи), з одного боку. З іншого боку, підозрюваних наділяють відповідним процесуальним статусом, який виступає важливою гарантією захисту від підозри (особисто та через свого захисника-адвоката), а також особистої участі в кримінальному провадженні та реалізації ним передбачених КПК України процесуальних прав.

Відповідно до положень ст. 42 КПК України, підозрюваний – це особа, якій у порядку, передбаченому КПК України, повідомлено про підозру, або особа, яка затримана за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення. Однак, враховуючи зміст ст. 276 КПК України, повідомлення про підозру обов'язково здійснюється й у випадку затримання особи на місці вчинення кримінального правопорушення чи безпосередньо після його вчинення, і у випадку обрання запобіжного заходу, і у випадку наявності достатніх доказів для підозри [8]. Звідси можна зробити висновок, що основним способом надання особі статусу підозрюваного у кримінальному провадженні, є письмове повідомлення про підозру. Ми поділяємо позицію А. Безносюка, що з моменту повідомлення про підозру розпочинається притягнення особи до кримінальної відповідальності та саме з цього моменту чітко проявляється дія функції кримінального обвинувачення [1, с. 274].

У цій же ст. 42 КПК України закріплено процесуальний статус підозрюваного. Однак окремі питання процесуального статусу підозрюваного в кримінальному провадженні, а також загальні стандарти реалізації підозрюваним своїх прав закріплено також і в нормах низки міжнародно-правових актів. У деяких із них міститься досить обмежена кількість норм, які охоплюють специфічні ознаки та дефініції, що характеризують особу підозрюваного. Зокрема, Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод (1950 року) в п. «с» ч. 1 ст. 5 регламентує законний арешт або затримання особи за обґрунтованою підозрою [6]. Однак роз'яснення поняття «обґрунтована підозра» трапляються вже у рішеннях Європейського Суду з прав людини, які також є частиною національного законодавства України. У рішенні по справі «Fox, Campbell and Hartley v. United Kingdom» від 30.08.1990 року Європейський Суд наголосив, що наявність обґрунтованої підозри

передбачає існування певних фактів або ж інформації, які можуть переконати стороннього спостерігача в тому, що особа, стосовно якої виносять рішення, могла вчинити кримінальне правопорушення [13]. Іншими словами, факти, які є підставою для підозри, аж ніяк не повинні бути наділені таким ступенем переконливості, як факти, необхідні для обвинувачення. Так само п. 7 Основних Положень про роль адвокатів, схвалених восьмим Конгресом ООН зі запобігання злочинам (серпень 1990 року, Нью-Йорк) вказує на особу, піддану затриманню, арешту чи поміщенню в тюрму з пред'явленням чи без пред'явлення обвинувачення у вчиненні злочину [11]. Однак Звід принципів захисту всіх осіб, що піддаються затриманню чи ув'язненню у будь-якій формі, схвалений резолюцією №43/173 Генеральної Асамблеї ООН 9 грудня 1988 року термін «арешт» регламентує, як акт затримання особи за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення. Цей же документ у вже іншому принципі №36 закріплює права підозрюваної або обвинуваченої затриманої особи [5]. Аналогічно, в п. 2.1. Мінімальних стандартних правил ООН щодо заходів, непов'язаних з тюремним ув'язненням (Токійських правил), прийнятих резолюцією №45/110 Генеральної Асамблеї ООН від 14 грудня 1990 року наголошено, що незалежно від того чи особи є підозрюваними, обвинуваченими чи засудженими, якщо щодо них відбувається відповідно судове переслідування, судовий розгляд чи виконання вироку – ці особи іменуються правопорушниками [10]. Тому ми підтримуємо позицію, що в міжнародно-правових актах на рівні з поняттям обвинуваченого регламентується також і поняття підозрюваного як самостійного суб'єкта кримінального провадження [4, с. 81].

Однак деякі міжнародно-правові акти у своїх нормах, окрім дефінітивних правил, містять ще й гарантії реалізації прав підозрюваного. Зокрема, Мінімальні стандартні правила поводження з ув'язненими, прийняті на першому Конгресі ООН зі запобігання злочинності (Женева, 1955 року), схвалені резолюціями Економічної та Соціальної Ради №663 від 31 липня 1957 року, та №2076 від 13 травня 1977 року в ст. 95 закріплюють положення про те, що особи, які були заарештовані або ж поміщені в тюрму без пред'явлення обвинувачення, мають право на захист так само, як і інші особи (обвинувачені чи засуджені) [10].

У міжнародно-правових актах права підозрюваного закріплено у формі необхідного мінімального обсягу прав особи, яка є найменш захищеною в процесі кримінального переслідування, а саме – у процесі затримання або в процесі взяття (поміщення) під варту. До такого обсягу прав підозрюваного варто віднести: право на захист, право отримати безоплатну медичну допомогу, право користуватися рідною мовою тощо. Відповідно до 13-го принципу Зводу принципів захисту всіх осіб, які піддаються затриманню чи ув'язненню у будь-якій формі, схваленого резолюцією №43/173 Генеральної Асамблеї ООН 9 грудня 1988 року, особи в процесі затримання чи зразу ж після затримання уповноважений орган роз'яснює права, а також процедуру реалізації цих прав [5]. Своєю чергою ч. 2 ст. 5 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод (1950 року) вимагає роз'яснення прав особі зрозумілою їй мовою, а ст. 6 цієї ж Конвенції закріплює право особи, яка піддається затриманню чи ув'язненню, користуватися рідною мовою та скористатися безкоштовною допомогою перекладача [6]. Відповідно до принципу № 24 Зводу принципів захисту всіх осіб, що піддаються затриманню чи ув'язненню у будь-якій формі, схваленого резолюцією № 43/173 Генеральної Асамблеї ООН 9 грудня 1988 року, затримана особа за місцем затримання має можливість і право пройти належний медичний огляд, а також у кожному випадку необхідності скористатися безоплатним медичним обслуговуванням [5].

Вважаємо доцільним наголосити, що необхідні мінімальні права підозрюваного в кримінальному процесі у стадії досудового розслідування закріплено відповідними регламентованими в міжнародно-правових актах процесуальними гарантіями, що діють на всіх етапах кримінального провадження стосовно підозрюваного. Поділяємо твердження, що до таких процесуальних гарантій варто віднести, зокрема: рівність поширення прав на всіх затриманих громадян; визначені правила затримання чи тримання під вартою (законність, режим, документальна фіксація, повідомлення членів родини); належні умови утримання; гуманне ставлення до затриманих; забезпечення правового статусу затриманого; судовий (чи інший) контроль за затриманням та умовами утримання затриманих [2, с. 34].

Треба ще зазначити, що однією з найважливіших гарантій у процесі кримінального провадження є законність затримання підозрюваного. Відповідно до Зводу принципів захисту всіх осіб, що піддаються затриманню чи ув'язненню у будь-якій формі, схваленого резолюцією № 43/173 Генеральної Асамблеї ООН 9 грудня 1988 року (зокрема, принципи 2, 4, 11, 12), затримання вважається законним, якщо воно відбулося: в чіткій відповідності до закону й уповноваженими законом службовими особами; на підставі рішення уповноваженого органу; затриманому та його адвокату доведено як зміст рішення, так і причини затримання; у протоколі затримання відображено час фактичного затримання і час доставки затриманого до місця тримання під вартою; копія протоколу затримання вручена затриманому (підозрюваному) [5]. Своєю чергою Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод (1950 року) в п. «с» ч. 1 ст. 5 регламентує законність затримання (тримання під вартою) тільки у випадках: якщо таке затримання проведене з метою наступного доставлення особи до компетентного органу за обґрунтованою підозрою у вчиненні нею кримінального правопорушення; якщо є достатні підстави вважати, що затримання може бути єдиною умовою запобігти вчиненню правопорушення або ж усуненню можливості підозрюваного ухилитися від органів, що провадять кримінальне переслідування. Ч. 3 цієї ж норми Конвенції зобов'язує невідкладно доправити затриманого (підозрюваного) до судді (або іншої уповноваженої особи) та провести судовий розгляд у розумні строки [6]. Варто нагадати, що відповідно до ст. 211 КПК України затримана особа повинна бути доставлена до слідчого судді не пізніше 60-ти годин з моменту затримання або ж (протягом такого ж строку) повинна бути звільнена [7]. Вважаємо, що таке положення чинного КПК не повною мірою відповідає ч. 3 ст. 5 зазначеної Конвенції.

Проведений аналіз норм вищезазначених міжнародно-правових актів дає нам підстави підтримати твердження про існування здебільшого двох груп норм, які б регламентували статус підозрюваного в кримінальному провадженні. До першої групи треба віднести так звані дефінітивні норми, в яких містяться істотні ознаки підозри та сформульовано поняття підозрюваного як самостійного суб'єкта кримінально-процесуальних відносин. Другу ж групу складають норми, які встановлюють, а також містять гарантії існування необхідного мінімального обсягу процесуальних прав підозрюваного, які становлять його процесуальний статус [4, с. 74]. Вважаємо за необхідне також зазначити, що в багатьох міжнародно-правових актах, які закріплюють права осіб, щодо яких здійснюється кримінальне переслідування, певні їх норми прямо чи опосередковано врегульовують можливість забезпечення прав підозрюваного у вчиненні кримінального правопорушення, а також закріплюють певні гарантії реалізації підозрюваним своїх процесуальних прав. Однак регламентована в нормах міжнародно-правових актів участь підозрюваного в кримінальному провадженні реалізується шляхом

закріплення певної мінімальної кількості (обсягу) прав особи, яка може бути у разі настання певних умов найбільш незахищеною в процесі здійснення кримінального провадження (такими умовами можуть бути, зокрема, затримання підозрюваного, тримання підозрюваного під вартою тощо).

Список використаної літератури

1. Безносіюк А. М. Підозрюваний у кримінальному провадженні // Держава і право: збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. К., 2013. Вип. 61. С. 272–278.
2. Григорьев В. Н. Задержание подозреваемого. М.: ЮрИнфор, 1999. С. 34–35.
3. Загальна декларація прав людини, прийнята резолюцією 217 А(III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948р. URL: [http:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015) (дата звернення 14.09.2016).
4. Зайцев О. И., Смирнов П. А. Подозреваемый в уголовном процессе. М.: Экзамен, 2005. 320 с.
5. Звід принципів захисту всіх осіб, що піддаються затриманню чи ув'язненню у будь-якій формі, схвалений резолюцією №43/173 Генеральної Асамблеї ООН 9 грудня 1988 р. URL: [http:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_206](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_206) (дата звернення 16.09.2016).
6. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод (1950 р.). URL: [http:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004) (дата звернення 14.05.2016).
7. Кримінальний процесуальний кодекс України (станом на 01 вересня 2016 року). – Харків: Право, 2016.
8. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права, прийнятий резолюцією 2200 А(XXI) Генеральної Асамблеї ООН від 19 грудня 1966р. URL: [http:// zakon.rada.gov.ua/go/995_043](http://zakon.rada.gov.ua/go/995_043) (дата звернення 14.09.2016).
9. Мінімальні стандартні правила ООН щодо заходів, не пов'язаних з тюремним ув'язненням (Токійські правила), прийнятих резолюцією №45/110 Генеральної Асамблеї ООН від 14 грудня 1990р. URL: [http:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_230](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_230) (дата звернення 14.09.2016).
10. Мінімальні стандартні правила поведінки з ув'язненими, прийняті на першому Конгресі ООН по попередженню злочинності (Женева, 1955 р.), схвалені резолюціями Економічної та Соціальної Ради №663 від 31 липня 1957р., та №2076 від 13 травня 1977р. URL: [http:// www.uarpravo.com/hro/text.php?lan=rus...](http://www.uarpravo.com/hro/text.php?lan=rus...) (дата звернення 30.08.2016).
11. Основні Положення про роль адвокатів, схвалені восьмим Конгресом ООН по попередженню злочинів (серпень 1990 р., Нью-Йорк). URL: [http:// zakon.rada.gov.ua/go/995_835](http://zakon.rada.gov.ua/go/995_835) (дата звернення 02.09.2016).
12. Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод (1950 р.): закон України від 17.07.1997 № 475/97-ВР. URL: [http:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/475/97-вр](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/475/97-вр) (дата звернення 14.09.2016).
13. Рішення ЄСПЛ по справі «Fox, Campbell and Hartley v. United Kingdom» від 30.08.1990р. URL: [http:// www.refworld.org/docid/3ae6b6f90.html](http://www.refworld.org/docid/3ae6b6f90.html) (дата звернення 14.09.2016).

References

1. Beznosjuk, A. M. (2013). Pidozrjuvanyj u kryminal'nomu provadzheni [A suspect in criminal proceedings]. *Derzhava i pravo. Zbirnyk naukovykh prac'. Jurydychni i politychni nauky*, Kyjiv, 61, 272–278.
2. Grygor'ev, V. N. (1999). *Zaderzhanye podozrevaemog [Suspect's detention]*. М.: JurYnfor., 34–35.
3. *Zahal'na deklaratsiya prav lyudyny, pryynyata rezolyutsiyeyu 217 A(III) Heneral'noyi Asambleyi OON vid 10 hrudnya 1948r.* Retrieved from [http:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/475/97-вр](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/475/97-вр) (дата звернення 14.09.2016).

4. Zajcev, O. Y., Smyrnov, P. A. (2005). *Podozrevaemyj v ugovnom processe [The suspect in the criminal process]*. M.: Ekzamen. 320 p.
5. *Zvid pryncypiv zahystu vsih osib, scho pidajut'sja zatrymannju chy uv'jaznennju u bud' jakij formi, shvalenij rezoljucijeju №43/173 General'noji Asambleji OON 9 grudnja 1988 r.* Retrieved from [http:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_206](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_206) (accessed 16.09.2016).
6. *Konvencija pro zahyst prav ljudyny ta osnovopolozhnyh svobod (1950 r.)*. Retrieved from [http:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004) (accessed 14.05.2016).
7. *Kryminal'nyj procesual'nyj kodeks Ukrainy* (01.09. 2016). Harkiv: Pravo. 2016.
8. *Minimal'ni standartni pravyla OON schodo zahodiv, ne pov'jazanyh z tjuremnym uv'jaznennjam (Tokijs'ki pravyla), pryjnjatyh rezoljucijeju №45/110 General'noji Asambleji OON vid 14 grudnja 1990 r.* Retrieved from [http:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_230](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_230) (accessed 14.09.2016).
9. *Mizhnarodnyj pakt pro hromadyans'ki ta politychni prava, pryjnyatyj rezolyutsiyeyu 2200 A(KhKhI) General'noji Asambleji OON vid 19 hrudnya 1966 r.* Retrieved from [http:// zakon.rada.gov.ua/go/995_043](http://zakon.rada.gov.ua/go/995_043) (accessed 14.09.2016).
10. *Minimal'ni standartni pravyla povodzhennja z uv'jaznennyju, pryjnjati na pershomu Kongresi OON po poperedzhennju zlochynnosti (Zheneva, 1955 r.), shvaleni rezoljucijamy Ekonomichnoji ta Social'noji Rady №663 vid 31 lypnja 1957 r., ta №2076 vid 13 travnja 1977 r.* Retrieved from [http:// www.uapravo.com/hro/text.php?lan=rus..](http://www.uapravo.com/hro/text.php?lan=rus..)(accessed 30.08.2016).
11. *Pro ratyfikaciju Konvenciji pro zahyst prav ljudyny ta osnovopolozhnyh svobod (1950 r.): zakon Ukrainy vid 17.07.1997 № 475/97-VR.* Retrieved from [http:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/475/97-vr](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/475/97-vr) (accessed 14.09.2016).
12. *Osnovni Polozhennja pro rol' advokativ, shvaleni vos'mym Kongresom OON po poperedzhennju zlochyniv (serpen' 1990r., N'ju-Jork)*. Retrieved from [http:// zakon.rada.gov.ua/go/995_835](http://zakon.rada.gov.ua/go/995_835) (accessed 02.09.2016).
13. *Rishennja JeSPL po spravi «Fox, Campbell and Hartley v. United Kingdom» vid 30.08.1990 r.* Retrieved from [http:// www.refworld.org/docid/3ae6b6f90.html](http://www.refworld.org/docid/3ae6b6f90.html) (accessed 14.09.2016).

*Стаття: надійшла до редакції 03.10.2016
прийнята до друку 20.10.2016*

ON THE PROBLEM OF THE RIGHTS OF THE SUSPECT IN THE CRIMINAL PROCEEDINGS: INTERNATIONAL STANDARDS SUPPORT

M. Huzela

*Ivan Franko National University of Lviv,
Universytetska Str., 1, Lviv, Ukraine, 79000,
e-mail: mhuzela@gmail.com*

The article examines the legal status of suspects in criminal proceedings in the context of the standards laid down in the rules of international legal acts recognized by Ukraine. Since the current Criminal Procedure Code of Ukraine establishes the suspect as the sole subject of criminal proceedings in respect of which the prosecution is made under preliminary investigation, given the priority provisions of international instruments ratified by the Verkhovna Rada of Ukraine on criminal procedural rules of national law, subject thorough scientific analysis raises the problem of the rights of the suspect based on international standards.

Required minimum rights of suspects in criminal proceedings in the pre-trial investigation of the relevant fixed regulated in international instruments procedural safeguards that apply to

all stages of criminal proceedings against a suspect. The author shares the assertion that the number of procedural guarantees include, in particular: equal distribution rights for all detained citizens; defined rules arrest or detention (legitimacy, the regime documentary fixation, the message of family members); adequate conditions of detention; humane treatment of detainees; ensuring the legal status of the detainee; legal (or other) monitoring of detention and conditions of detention. One of the most important safeguards in the criminal proceedings is the legality of the detention of the suspect. In accordance with the Code of Principles for the Protection of all persons subjected to detention or imprisonment in any form approved by resolution №43 / 173 UN General Assembly on 9 December 1988. (In particular, the principles of 2,4,11,12) detention is considered legitimate if it is carried out, in strict accordance with the law and authorized by law officers; based on the decision of the authorized body; the detainee and his lawyer brought a content of the decision and the reasons for detention; reflected in the minutes of detention time of actual detention and the delivery of the detainee to a place of detention; A copy of the detention of the detainee handed (the suspect). However, the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (1950). In paragraph «C» Part 1, Article 5 governs the legality of detention (detention) only in case if such is conducted with the aim of bringing the next person to the competent authority on reasonable suspicion of having committed a criminal offense; if there are reasonable grounds to believe that the arrest may be the only condition to prevent the offense or to eliminate the possibility of a suspect to evade the authorities involved in criminal proceedings. Part 3 of the Convention requires the same standards dopravty immediately detained (suspect) to judge (or other authorized person) and hold a hearing within a reasonable time. It is recalled that in accordance with Art. 211 Code of Ukraine detained person shall be delivered to the investigating judge within 60 hours of his detention or (during the same period) shall be released. We believe that such provisions of the CCP does not fully meet Part 3 of Art. 5 of the said Convention.

The analysis above rules of international instruments allows the author to support the allegations of the existence of mainly two groups of standards that would regulate the status of a suspect in criminal proceedings. The first group include the so-called definitive rules, which contain the essential features suspicion and formulated the concept of the suspect as an independent subject of criminal procedure relations. The second group consists of rules that establish and contain guarantees the existence of the required minimum amount of procedural rights of suspects who are its procedural status.

It should be noted that many international legal instruments that reinforce the rights of persons to which the prosecution of certain rules directly or indirectly regulate the possibility of human suspected of having committed a criminal offense, and fix certain guarantees of their procedural rights of suspects.

Determined that the rights of the suspect in the context of international standards regulated by norms of international instruments that contain suspected basic features and safeguards the existence of the required minimum amount of procedural rights of suspected constituting its procedural status.

Keywords: criminal proceedings, subjects of criminal proceedings, the suspect, the suspect law, criminal procedure, international standards.